

DEMOEN, Hendrik J. (Esen 6 september 1895 – Oostende 8 maart 1969).

Had bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog zijn poësis in het Klein Seminarie van Roeselare beëindigd. In maart 1915 werd Demoen als oorlogsvrijwilliger aan het front ingezet. Zijn deelname aan de Frontbeweging verstevigde zijn Vlaamsgezindheid. Hij verspreidde de *Open Brieven* en nam deel aan geheime vergaderingen en acties.

Na de oorlog was hij actief als bediende, zakenman en vertegenwoordiger. Hij vestigde zich in 1925 definitief in Roeselare, waar hij nauw betrokken werd bij het culturele leven van de stad. Van 1926 tot 1932 had Demoen zitting als Vlaams-nationaal gemeenteraadslid. Tijdens de daaropvolgende nationale en gemeentelijke verkiezingen stond hij op onverkiesbare plaatsen. Na de oprichting van het Vlaamsch

Nationaal Verbond (VNV) in 1933 hielp hij de organisatie in zijn streek uitbouwen. Door toedoen van zijn zwager **Reimond Tollenaere** werd hij op 21 juli 1941 tot VNV-oorlogsburgemeester van Roeselare benoemd. Hij was een voorstander van het "oprui- men van het oude regiem", stond als anticommunist achter het oostfront-engagement van het VNV, was tot september 1942 celleider van de **Duitsch- Vlaamsche Arbeidsgemeenschap**, organiseerde allerlei manifestaties waarop lokaal en nationaal bekende Vlaams-nationalisten aanwezig waren en doopte na het overlijden van zijn zwager de Wa- penplaats om in Reimond Tollenaereplein.

In juli 1945 werd Demoen voor deze feiten door de Kortrijkse krijgsraad veroordeeld tot twintig jaar buitengewone hechtenis. Op 29 juli 1948 werd hij vervroegd vrijgelaten. Nadien steunde hij de **Vlaamse Concentratie** en de **Volksunie** in zijn streek, maar hij weigerde een plaats op de lijst te aanvaarden. Demoen werkte ook mee aan het **Ver- bond der Vlaamse Oud-strijders (vos)** in zijn provincie. Samen met **Jozef Devroe** lag hij eind 1967 aan de basis van de oprichting van **Broeder- band** in West-Vlaanderen. Hij werd de eerste provinciale ondervoorzitter. In 1960 organiseerde Demoen in Oostvleteren een **Jeroom Leuridan- herdenking**. Hij publiceerde in 1963 een lijvige en piëteitsvolle biografie van zijn gewezen vriend. Het boek geeft tevens een beeld van de geschiedenis van het Vlaams-nationalisme in **West-Vlaanderen** tijdens het interbellum.

WERKEN: Artikelen in *De Vos*; – *Jeroom Leuridan: recht en trouw*, 1963.

LITERATUUR: P. Renard, *De ideologische en organisatorische problemen van het Vlaams-nationalisme in West-Vlaanderen*, RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1983; – P.J. Verstraete, *Uit het oorlogsdagboek van Hendrik Jozef Demoen*, 1993; – F. Boudrez, *De Rodenbachstede: bakermat der Vlaamsche Bewe- ging? De Vlaamse beweging te Roeselare tijdens het interbellum*, 1997.

PIETER JAN VERSTRAETE